

Besøksadresse

Nydalen allé 33, 0423 Oslo

Postadresse

PB 4904 Nydalen, 0423 Oslo

Foretaksregister

NO 962 986 633 MVA

NVE – Konsesjonsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Saksbeh./tlf.nr.: Torstein Klausen/90265593
Deres ref./Deres dato: 201705405 / -
Vår dato: 24.02.2025
Vår ref.: Dokumentnummer

Tilleggssøknad – Gismarvik transformatorstasjon

1 Innledning

Statnett SF søker etter energiloven § 3-1 om endring av konsesjon for bygging og drift av følgende anlegg i Gismarvik transformatorstasjon (ref. 201705405):

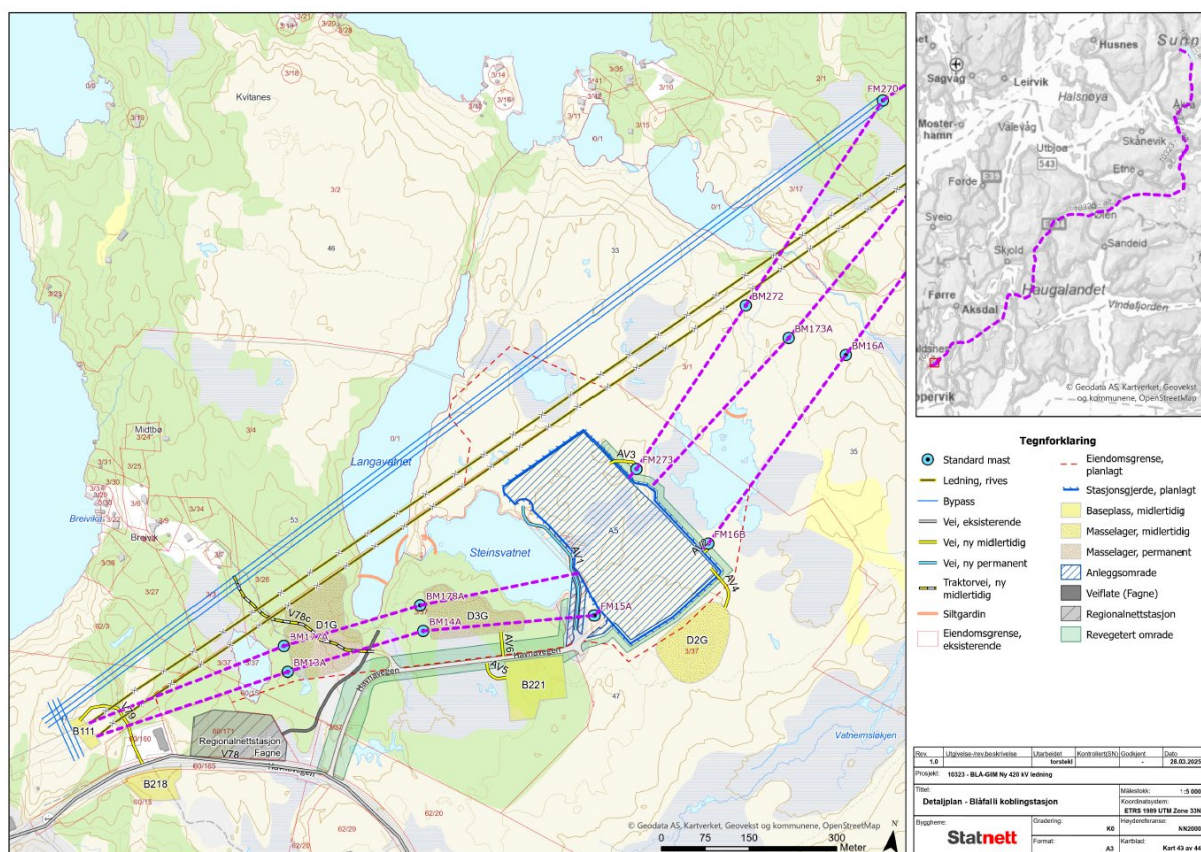
- Noe endret plassering av inngjerdet areal på Gismarvik transformatorstasjon, inngjerdet totalareal er fortsatt ca. 60,5 daa
- Ny permanent vei AV1 på 250 m, med veibredde ca. 6 m
- Nytt kombinert massetak og permanent masselager D3G med areal ca. 10 daa
- Endring av trasé for jordkabel over en strekning på ca. 215 m

2 Bakgrunn for tiltaket

Statnett sendte konsesjonssøknad, med tilhørende konsekvensutredning, for ny 420 kV forbindelse mellom eksisterende Blåfalli koblingsstasjon og ny Gismarvik transformatorstasjon til NVE i april 2020. Senere sendte Statnett tilleggssøknad for enkelte endringer og justeringer i oktober 2021 og i august 2022. NVE oversendte sin innstilling i saken til OED i februar 2023. Statnett mottok endelig konsesjonsvedtak etter kongelig resolusjon fra OED i september 2023.

Statnett har utarbeidet detaljplan for tiltaket ved Gismarvik transformatorstasjon, og sendte denne til NVE for behandling i april 2024. I prosessen har det kommet frem at enkelte av endringene fra konsesjonen som ble lagt fram i detaljplanleggingen må søkes om.

Dette gjelder arealbruken til Gismarvik transformatorstasjon, et nytt masselager (D3G), permanent vei inn til transformatorstasjonen og langs gjerdet, og en mindre endring av kabeltraséen. Tiltakene er beskrevet hver for seg under. Figur 1 viser vedtatt detaljplankart av Gismarvik transformatorstasjon. En større versjon er vist i vedlegg 1.

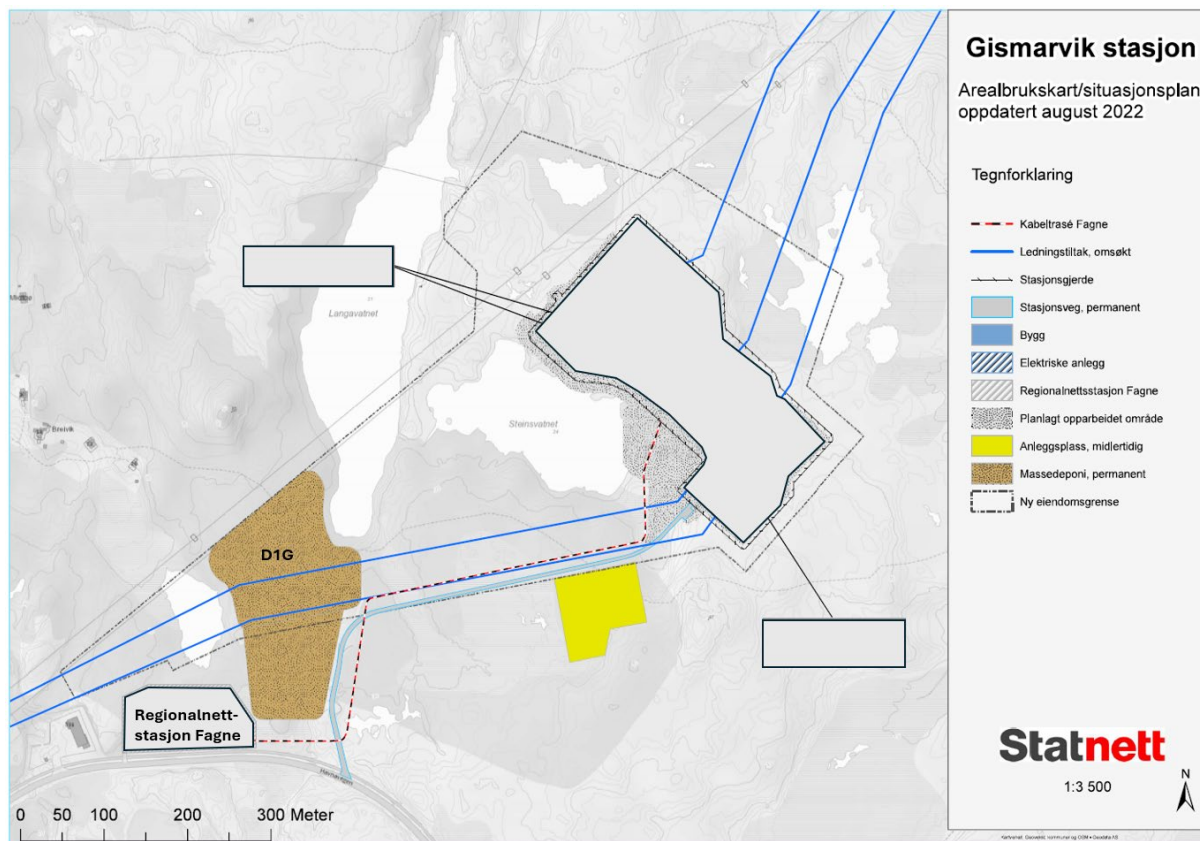
Figur 1 Detaljplankart av Gismarvik transformatorstasjon. Oppdatert iht. energiloven § 9-3 om kraftsensitiv informasjon.

3 Beskrivelse av tiltak og vurderinger

3.1 Endring av areal på Gismarvik transformatorstasjon

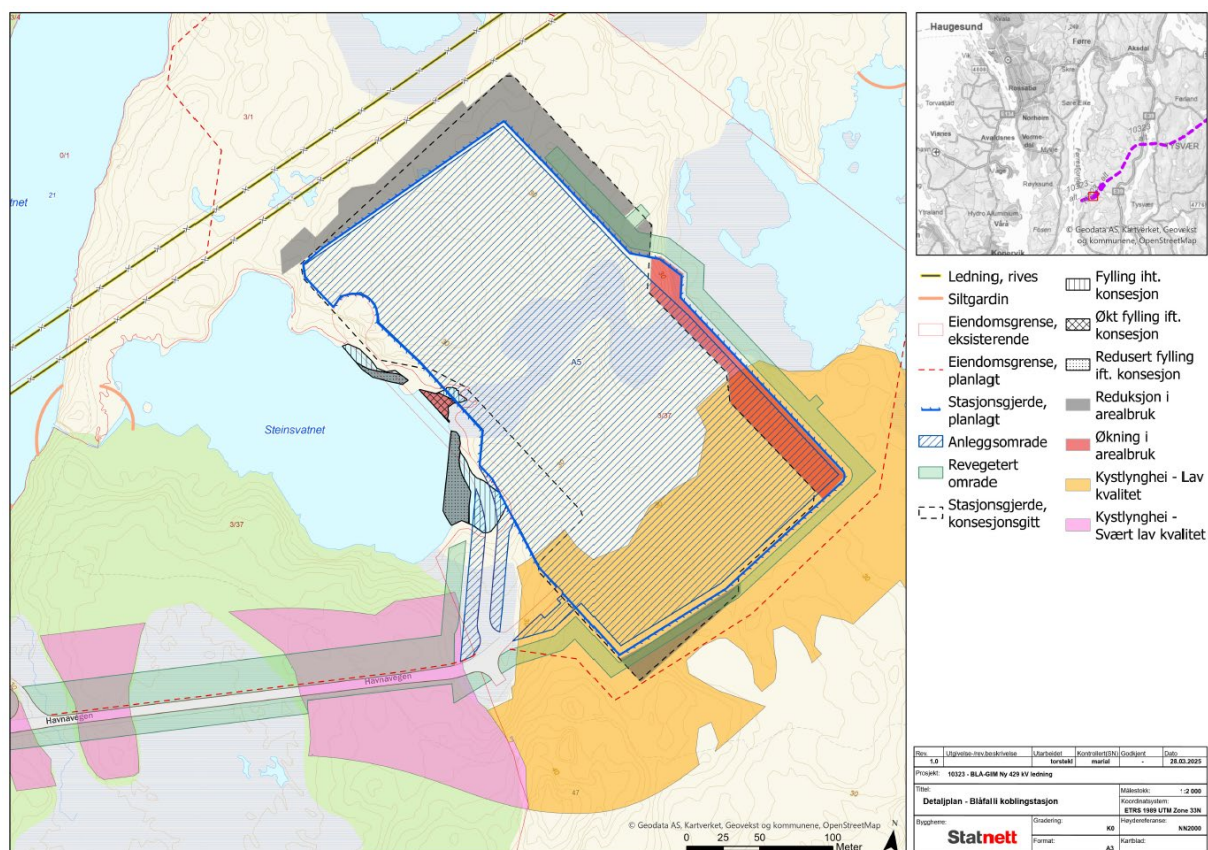
Det har vært en utvikling av designet på Gismarvik transformatorstasjon siden planleggingen av prosjektet startet, mye på grunn av at det samtidig planlegges oppgradering av strømledninger fra andre steder enn Blåfalli. Transformatorene har blitt flyttet etter hvert som planleggingen av andre ledninger er konkretisert, og disse er endret.

I NVEs bakgrunn for innstilling ligger følgende kart som grunnlag for konsesjonen, fra Statnetts konsesjonssøknad (tilleggssøknad):

Figur 2 Arealbrukskart innsendt 2022, grunnlag for konsesjon. Tidligere planlagt kabeltrasé er stiple linje i rødt og svart. Navn på masselager (D1G) og Regionalnettstasjon Fagne er påført i etterkant. Tilkomsveien langs kabeltraséen inn mot transformatorstasjonen er ikke en del av Statnetts tiltak, og er allerede bygget. Dette er en gammel figur som er oppdatert mars 2025 iht. energiloven § 9-3 om kraftsensitiv informasjon.

Ettersom det er gjort endringer i situasjonen rundt stasjonen, søkes det nå om endring i plassering av stasjonsgjerdet og stasjonens grunnflate. Endringen medfører totalt sett en reduksjon i arealbruk på ca. 5100 m² i forhold til det som er omsøkt i konsesjonen. Endringene fra konsesjonen er en økning av arealbruk på østsiden av stasjonen (ca. 3700 m²) og på vestsiden ved fylling i Steinsvatnet (ca. 900 m²). Videre blir det reduksjon av arealbruk på nordsiden av stasjonen (ca. 6900 m²), reduksjon på sørsiden av stasjonen (ca. 1200 m²), og reduksjon av arealbruk ved fylling i Steinsvatnet (ca. 900 m²). Arealbruksendringene er vist på figur 3. Totalt inngjerdet areal ved stasjonen er ca. 60,5 daa, i likhet med arealet vedtatt i konsesjonen.

Figur 3 Figur over Gismarvik transformatorstasjon, med endring i arealbruk vist. Figuren viser hovedsakelig endringer av areal, enkelte lag fra detaljplankartet er fjernet for å øke synligheten. Rødt areal er økt arealbruk, mens mørk grå areal er redusert arealbruk. Inngjerdet areal er endret (konsesjonsgitt er svart stiplede linje, endring i blå strek).

Miljø- og samfunnsverdier ved Gismarvik transformatorstasjon er vurdert i konsekvensutredningen for prosjektet fra 2020. Av naturmangfold er det registrert kystlynghei der stasjonen er planlagt, men siden området er avsatt til næringsareal og vedtatt omdisponert, ble det vurdert at etablering av stasjonen innebærer ubetydelig konsekvens sammenlignet med 0-alternativet. Stasjonen ligger i et område regulert til industri. I Bakgrunn for innstilling (NVE 2023) er det uttalt at noe areal med kystlynghei vil gå tapt, men at NVE legger til grunn at dette er vurdert av kommunen når de godkjenner plasseringen av stasjonen. Det er også gjort en kartlegging etter NiN (Natur i Norge) i 2022, etter at konsekvensutredningen ble utarbeidet. Registreringen er gjort i en bue som delvis omfatter den sørlige delen av Gismarvik transformatorstasjon. Der stasjonen er planlagt er det registrert kystlynghei av lav kvalitet (Vatnheim kystlynghei, NINFP2110006941). Det konsesjonsgitte stasjonsarealet påvirker ca. 15300 m² av denne registreringen, mens den endrede stasjonen påvirker ca. 16300 m² (synlig på figur 3). Endringene i arealbruk er små, og ligger i sin helhet innenfor området regulert til industriområde. Konsekvensen for naturmiljø vurderes fortsatt som ubetydelig.

For landskapet er påvirkningen vurdert som liten til middels negativ. Endringen i arealbruk vil ikke være synlig i landskapet sammenlignet med konsesjonsgitt situasjon. Konsekvensen er ikke antatt å endres som følge av endringen.

Det er ingen kjente kulturminner i eller nær ny planlagt stasjon i Gismarvik, og konsekvensen vurderes fortsatt som ubetydelig.

For friluftsliv er det i konsekvensutredningen vurdert at tiltaket gir ubetydelig konsekvens, på grunn av at stasjonen bygges innenfor et vedtatt industriområde. Den omsøkte endringen i arealbruk fører ikke til endringer i vurderingen. Den samme vurderingen gjelder for reiseliv.

I konsekvensutredningen er det vurdert at stasjonen, med utfylling i Steinsvatnet, i utgangspunktet ville fått middels til stor negativ konsekvens for temaet forurensning, utslipp og påvirkning på vannmiljø. Siden Steinsvatnet allerede er under nedtapping i forbindelse med andre tiltak innenfor industriområdet, ble konsekvensen satt til liten negativ. Den nye utvidelsen legger opp til litt redusert areal ut i Steinsvatnet sammenliknet med det som er konsesjonsgitt. Vannet er uansett regulert som industriområde (Haugalandet næringspark).

Fra Bakgrunn for innstilling (NVE 2023): "Ved Gismarvik transformatorstasjon, skal Steinsvatnet, som ligger utenfor Høievassdraget, delvis fylles ut i forbindelse med Statnetts nye stasjon. Vannet inngår i området som er regulert til industriformål i reguleringsplanen for Haugaland Næringspark, og Næringsparken har fått tillatelse til å fylle igjen vannet. Vannet skal være under nedtapping. NVE mener derfor at problemstillingen Statsforvalteren i Rogaland tar opp med hensyn til avrenning til vannet ikke lenger er relevant. NVE legger til grunn at Tysvær kommune har vurdert konsekvensene av igjenfylling av Steinsvatnet ved godkjenning av reguleringsplanen for Haugaland Næringspark og at det i reguleringsplanen til parken er tatt høyde for tiltak som skal hindre avrenning fra det gjenfylte vannet. Statnett må likevel sikre at det ikke skjer avrenning inn i Høievassdraget som omtalt over, og NVE forutsetter at Statnett har en dialog med Haugaland Næringspark om dette. NVE mener at tiltakene for å hindre avrenning bør omtales i en miljø-, transport- og anleggsplan."

Det er opprettet siltgardiner ved utløpet av Steinsvatnet og i Langavatnet ved utløpet av bekken fra Steinsvatnet for å unngå spredning av partikler i vassdraget. Det gjennomføres jevnlig vannprøvetaking i vassdraget iht. prøvetakingsprogram for å overvåke vannkvaliteten, og anleggets påvirkning. Ved overskridelser vurderes ytterlige tiltak. Den omsøkte endringen legger opp til redusert utfylling i Steinsvatnet. Statnett mener dette ikke vil utgjøre betydelig forskjell for vassdraget nedstrøms sammenlignet med konsesjonsgitt plan, og at konsekvensen fortsatt blir liten.

Oppsummert mener Statnett endring av arealet på Gismarvik transformatorstasjon ikke fører til betydelige virkninger for miljøtema eller samfunn.

3.2 Ny permanent vei AV1

Det søkes om ny permanent vei langs sørøstsiden av Gismarvik transformatorstasjon, kalt AV1. Veien vil gå langs gjerdet på fyllingen i Steinsvatnet, på sørvestsiden av stasjonen. Veien vil være en forlengelse av eksisterende tilkomstvei til stasjonen, etablert av Haugalandet Næringspark. I enden av veien vil det være en sнопlass. Veien etableres for å ha adkomst ved fremtidig utvikling av Gismarvik stasjon for overgang til 420 kV spenningsnivå, da det ikke vil være mulig å kjøre gjennom selve transformatorstasjonen når den er satt i drift. AV1 er planlagt som grusvei dimensjonert for anleggstrafikk. Langs stasjonsgjerdet til Gismarvik transformatorstasjon opprettes det en standard sikkerhetssone. Det er i forbindelse med sikkerhetssonen at veien vil anlegges. AV1 vil dermed medføre svært begrenset økning i arealbruk sammenlignet med stasjonsgjerde uten vei. Som tidligere beskrevet forutsetter konsesjonen at Steinsvatnet gjenfylles i forbindelse med opparbeidelse av Haugalandet Næringspark. AV1 medfører ikke endring i konsekvens for naturmangfold, kulturminner, friluftsliv, reiseliv eller turisme.

Veien blir liggende like foran stasjonsgjerdet, med stasjonen i bakgrunnen, og vil ikke være spesielt synlig i landskapet. Konsekvensen for landskapsopplevelsen i området er dermed heller ikke vurdert å være betydelig.

3.3 Nytt kombinert massetak og permanent masselager DG3

Bakgrunn

Gjennom detaljprosjekteringen av prosjektet ble det vurdert at kapasiteten med planlagte masselager ved Gismarvik transformatorstasjon trolig er for liten. Nytt masselager D3G ble beskrevet i detaljplanen innsendt april 2024, under kapittel 4 Avvik mellom konsesjon og detaljplan, tabell 5. I tilbakemelding fra NVE ble det påpekt at endringen er søknadspliktig.

Detaljplanen ble godkjent 13. november 2024, men med unntak av permanent masselager D3G. Oppstarten av anleggsarbeidet ved transformatorstasjonen var 2. januar 2025. Foreløpig er kun permanent masselager D1G og midlertidig masselager D2G tatt i bruk.

Beskrivelse

Masselageret D3G planlegges like nord for den eksisterende veien inn i næringsparken som går til Gismarvik transformatorstasjon, og sør for Steinsvatnet. Masselageret blir liggende i traséen for nye ledninger vestover fra Gismarvik transformatorstasjon.

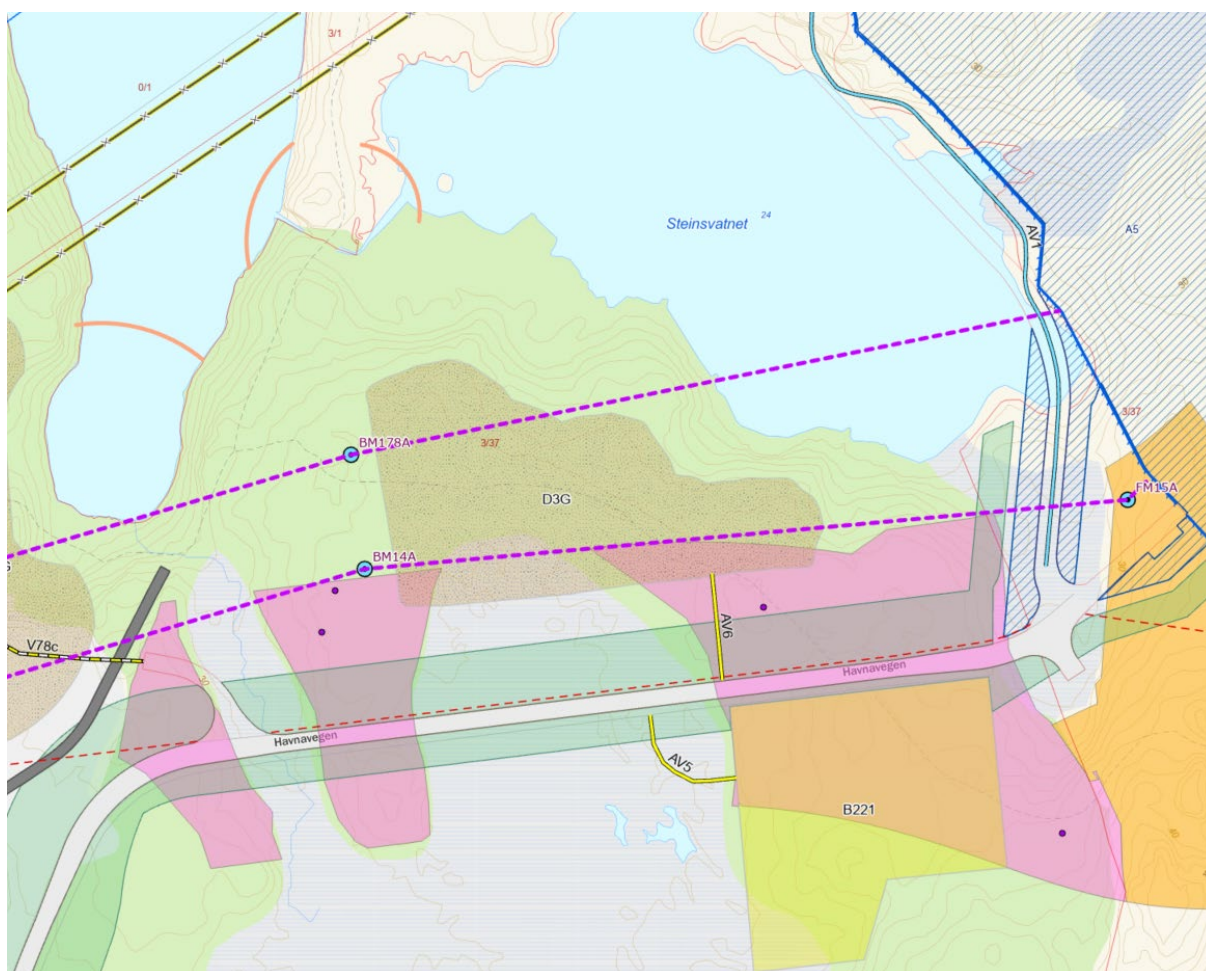
Det er ønskelig å benytte området avsatt til masselager D3G til kombinert masseuttak av sprengstein og masselager. Ved å først ta ut sprengstein (som det er behov for i prosjektet) vil det frigjøre ekstra volum for senere oppfylling med løsmasser. Eksisterende løsmasser i det aktuelle området blir lagt til side midlertidig, før berguttaket starter. Ved bruk av D3G til kombinert masseuttak og masselager, vil maks kotehøyde på ferdig masselager bli mellom 33 og 34 moh. Masselageret tilpasses terrenget rundt. Dagens kotehøyde er mellom 31 og 32 moh. Tegning av masselageret med tverrsnitt er vist i vedlegg 2.

Midlertidig tilkomstvei AV6 anlegges i den østre delen av masselageret. Ved anleggsslutt tilbakeføres stedegne masser, og området revegeteres.

Virkninger for miljø og samfunn

Masselageret er planlagt i ryddebeltet under ledningen som går vestover fra Gismarvik transformatorstasjon. Ledningstraséen, og dermed området der masselageret er planlagt, blir avskoget uavhengig av om det blir godkjent som masselager.

I dag er området bevokst med bartrær. Flyfoto viser at trær har vokst til først etter 1970. Det er ikke gjort registreringer av naturtyper eller arter i hele området D3G. Det er imidlertid gjort NiN-kartlegging i den sørligste delen av prosjektområdet (figur 4), med registrering av kystlynghei av svært lav kvalitet, i sein gjenvekstsukcesjon (NiN-registreringer NINFP2210102886 og NINFP2210102883). Lokalitetene er bevokst med furu, bjørk, gran lutzgran, og fremmedart-furu, trolig vrifuru og buskfuru. D3G overlapper delvis med disse lokalitetene, og det er mest sannsynlig samme type vegetasjon på resten av området D3G. Figur 4 viser fremmedartene som er registrert. For arbeid i området vil tiltaksplan for fremmede arter ved Gismarvik transformatorstasjon følges. Det er ingen registreringer av prioriterte eller rødlistede arter ved området.

Figur 4 Utsnitt fra detaljplanen ved D3G, med miljøtema. Enkelte andre elementer er fjernet for å øke synlighet, samt ift. energiloven og kraftsensitiv informasjon. De rosa feltene viser NiN-registrering av kystlynghei med svært lav kvalitet, oransje viser lav kvalitet. Fremmedarter (vrefuru og buskfuru) er vist med lilla punkter.

Kartgrunnlaget i området viser myr i sørlige del av D3G. Området er generelt vått, og nøyaktig overgang mellom myr og annen grunn er diffus. Like sør for D3G er kabelgrøft i forbindelse med tilkomstveien anlagt på kote 26,5. Veien faller mot vest. Området med myr mellom tilkomstveien og D3G vil dermed trolig dreneres på sikt, da vann-nivået i myra vil følge kotehøyden på det som allerede er gravd ut ifm. veien.

Ingen vannforekomster blir direkte påvirket av masselageret. I konsekvensutredning for Blåfalli – Gismarvik er konsekvensene for vannmiljø satt til liten negativ, men dette vil altså ikke være tilfellet for D3G. Avrenning fra D3G vil samles i ved et utløp på nordsiden, hvor vannet vil gå via et sedimentasjonsbasseng i utkanten av området, før det ledes ned mot Steinsvannet i en grøft. Vannet vil filtreres i terrenget før det når Steinsvannet. Etter ferdigstillelse av masselageret vil overflatevann følge terrenget. Ved utløpet av Steinsvannet er det også lagt en siltgardin. Statnett mener disse tiltakene vil gi liten sannsynlighet for at sedimenter kan påvirke vassdraget nedstrøms.

Siden området er regulert som industriområde, vil ikke masselageret være til hinder for andre brukerinteresser. På kartgrunnlaget for området er det merket en sti over D3G, og denne stien utgår uansett ifm. utvikling av industriområdet. I konsekvensutredningene for prosjektet Blåfalli

– Gismarvik er konsekvensene satt til 0 – ingen konsekvens - for friluftsliv, reiseliv og turisme. Statnett mener etablering av D3G ikke vil endre på denne vurderingen.

I konsekvensutredningene for prosjektet Blåfalli – Gismarvik er konsekvensene av Gismarvik transformatorstasjon og ledning vurdert til å være liten til middels negativ for landskap. Dette gjelder hele prosjektet, inkludert ledninger og stasjon. Ferdig masselager D3G får kotehøyde på 33-34 moh., og masselageret tilpasses terrenget rundt. Etablering av D3G vurderes av Statnett å ikke være betydelig ifm. konsekvens for landskap, og vil ikke endre konsekvensvurderingen.

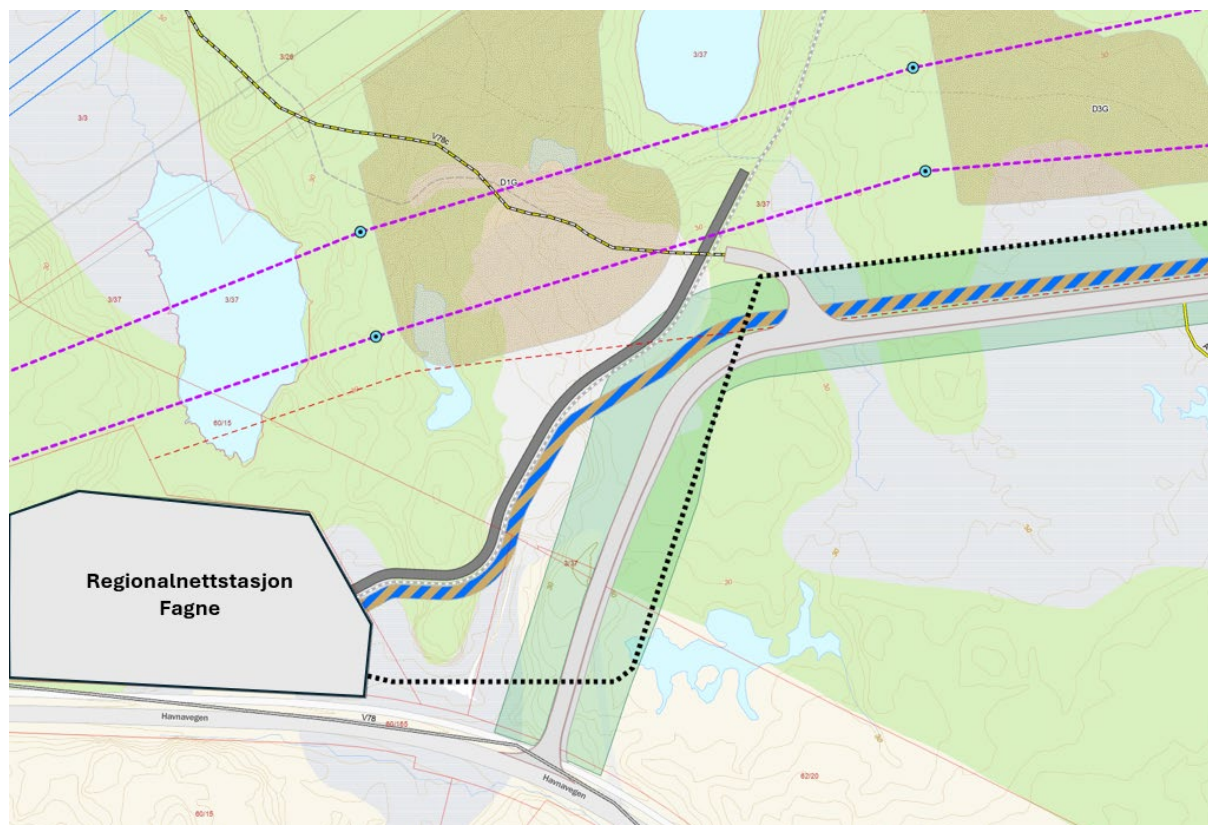
Oppsummert er hele området ved Gismarvik transformatorstasjon, inkludert planlagt D3G, regulert som industriområde. I konsekvensutredningene for prosjektet Blåfalli – Gismarvik er konsekvensene satt til 0 for naturmangfold, kulturminner, friluftsliv, reiseliv og turisme. For naturressurser er konsekvensen satt til liten negativ. For landskap er konsekvensen satt til liten til middels negativ. Statnett mener etablering av masseuttak/masselager D3G ikke vil endre konsekvensene for disse temaene.

3.4 Endring av trasé for jordkabel

Statnett søker om endring av trasé for jordkabel mellom Fagnes regionalnettstasjon, som ligger like ved Havnavegen sør for Gismarvik transformatorstasjon. Figur 5 viser konsesjonsgitt trasé og planlagt endring.

Kabelen fører strøm mellom Gismarvik transformatorstasjon og regionalnettstasjonen. I den konsesjonsgitte løsningen var kabelen planlagt på østsiden av tilkomstveien til Gismarvik transformatorstasjon, før den krysset tilkomstveien. Kabelen var fra dette punktet planlagt på nordsiden av tilkomstveien fram til transformatorstasjonen (figur 2).

Fagne har imidlertid fått konsesjon til en annen kabel fra regionalnettstasjonen, som går fra regionalnettstasjonen og nordover på vestsiden av tilkomstveien, og en vei langs deler av denne. I tillegg er tilkomstveien til Gismarvik transformatorstasjon, bygget av Haugalandet næringspark, litt endret ved krysset til Havnavegen. Statnett ønsker å følge Fagnes trasé i stedet for å krysse tilkomstveien. Ønsket plassering er vist på detaljplankartet for Gismarvik transformatorstasjon (figur 1 og figur 5).

Figur 5 Endring av kabeltrasé. Konesjonsgitt løsning er skissert med svart stiplet linje, ønsket løsning kabeltrasé i blå og brun. Fagnes kabel er stiplet hvit og grå, og planlagt vei (Fagne) i mørk grå langs kabeltraséene.

Statnett vurderer flytting av traséen til å være en positiv endring. Man unngår videre graving og inngripen i myrområdet nær tjernet som ligger øst for tilkomstveien, og følger en trasé for Fagnes kabel, som likevel blir berørt av kabel og vei. For naturmiljø vil det derfor gi positiv konsekvens. Tiltaket fører ikke til negative konsekvenser for verken brukerinteresser, næringsinteresser eller kulturminner. For landskap er det heller ikke vurdert å føre til nevneverdig forskjell. Tiltaket fører til en reduksjon i nødvendig anleggsarbeid, og dermed også reduserte kostnader og utslipp av CO₂.

Kari Eika
Kari Eika, Prosjektleder

27.02.2025
Dato

Vedleggsliste

Vedlegg 1 - Detaljplankart

Vedlegg 2 – Deponi D3G